

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่เปิดสอนในคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เปิดรับนักศึกษารุ่นแรกในปีการศึกษา 2526 จำนวนนักศึกษาที่รับแต่ละปีประมาณ 60 คน มีอาจารย์ประจำหลักสูตร 90 คน ปฏิบัติงานจริง 74 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารหลักสูตรจำนวน 1 คน กลุ่มอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร จำนวน 47 คน กลุ่มนักศึกษาปัจจุบันรุ่นปีการศึกษา 2548 จำนวน 184 คน กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 79 คน กลุ่มผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 73 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยเครื่องมือแตกต่างกัน 3 ชนิด คือ 1) แนวทางการวิเคราะห์หลักสูตรสำหรับผู้เชี่ยวชาญ 2) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตร 3) แบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ ใช้กับอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร นักศึกษาปัจจุบัน ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า แบบเลือกตอบ และแบบเติมคำหรือข้อความ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วนำผลการวิเคราะห์ทั้งสองส่วนบูรณาการเข้าด้วยกันตามประเด็นการประเมินหลักทั้ง 4 ประเด็น การแปลความหมาย กรณีผลการวิเคราะห์จากมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ A = ดีมาก B = ดี C = ปานกลาง D = น้อย E = น้อยที่สุด

ผลการประเมิน

1. ผลการวิเคราะห์หลักสูตร อยู่ในระดับดี (B) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้มีดังนี้

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธาน/วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย
อยู่ในระดับดี (B)

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธานของคณะ อยู่ในระดับดี (B)

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ อยู่ในระดับดี (B)

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของท้องถิ่นภาคใต้ อยู่ในระดับดี (B)

1.5 ความก้าวหน้าทันสมัยของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง (C)

1.6 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B)

1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา อยู่ในระดับปานกลาง (C)

1.8 การประเมินหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B)

1.10 ปรับปรุงหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B)

1.11 สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก (A)

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้มีดังนี้

2.1 ด้านนักศึกษา พบว่า อยู่ในระดับดีมาก (A)

2.1.1 จำนวนผู้สมัคร ต่อ จำนวนประกาศรับ อยู่ในระดับดีมาก (A)

2.1.2 จำนวนนักศึกษาที่ขึ้นทะเบียน ต่อ จำนวนประกาศรับ อยู่ในระดับดีมาก (A)

2.1.3 ค่าเฉลี่ย GPAX ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักศึกษาทั้งรุ่นที่รับเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับดีมาก (A)

2.2 ด้านอาจารย์ พบว่า อยู่ในระดับดี (B)

2.2.1 ค่าเฉลี่ยวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)

2.2.2 ค่าเฉลี่ยวุฒิทางวิชาการของอาจารย์ อยู่ในระดับน้อย (D)

2.2.3 จำนวนนักศึกษา ต่อ อาจารย์ อยู่ในระดับดีมาก (A)

2.2.4 ค่าเฉลี่ยหน่วยภาระงานสอนของอาจารย์ต่อปีการศึกษา อยู่ในระดับดี (B)

2.2.5 ค่าเฉลี่ยจำนวนผลงานวิชาการต่ออาจารย์ในเวลา 3 ปี อยู่ในระดับดีมาก (A)

2.2.6 ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของอาจารย์ในหลักสูตรที่ได้รับเชิญไปปฏิบัติงานการเรียนการสอนร่วมวิจัย เป็นวิทยากรหรือเป็นที่ปรึกษาในสถาบันในและ/หรือต่างประเทศในระยะเวลา 3 ปี อยู่ในระดับดี (B)

2.2.7 คุณลักษณะอาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)

2.3 ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับดี (B)

- 2.3.1 ความพึงพอใจในบริการห้องสมุดและสื่อการศึกษาทั้งหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะ อยู่ในระดับดี (B)
- 2.3.2 สัดส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์ ต่อ อาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)
- 2.3.3 ความสะดวกในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับดี (B)
- 2.3.4 ความเหมาะสมของอาคารสถานที่และห้องเรียน อยู่ในระดับดี (B)

3. ผลการประเมินกระบวนการของหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้มีดังนี้

3.1 ด้านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษา

- 3.1.1 ระบบการคัดเลือกนักศึกษา อยู่ในระดับดีมาก (A)

3.2 ด้านการสรรหา ประเมิน และพัฒนาอาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)

- 3.2.1 ระบบการสรรหาอาจารย์ อยู่ในระดับดีมาก (A)
- 3.2.2 ระบบการประเมินอาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)
- 3.2.3 ระบบการพัฒนาอาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)
- 3.2.4 ร้อยละของอาจารย์ที่มีการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ อยู่ในระดับดีมาก (A)

3.3 ด้านการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B)

- 3.3.1 ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B)
- 3.3.2 ประสิทธิภาพการใช้งบประมาณในการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B)
- 3.3.3 คุณภาพการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B)
- 3.3.4 มีระบบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับดี (B)

3.4 ด้านการสอน อยู่ในระดับดี (B)

- 3.4.1 คุณภาพการสอน อยู่ในระดับดี (B)
- 3.4.2 มาตรฐานการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับดี (B)
- 3.4.3 คุณภาพของการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา อยู่ในระดับดี (B)

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B)

4.1 ด้านผู้สำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับดี (B)

4.1.1 ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ต่อ ประสิทธิภาพภายใน อยู่ในระดับดี(B)

4.1.1.1 จำนวนปีที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับดี (B)

4.1.1.2 ร้อยละของนักศึกษาที่พ้นสภาพเนื่องจาก GPAX ไม่ถึง 2.00
อยู่ในระดับดีมาก (A)

4.1.1.3 ค่าเฉลี่ย GPAX ของผู้สำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับดี (B)

4.1.1.4 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับดี (B)

4.1.2 ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ต่อ ประสิทธิภาพภายนอก อยู่ในระดับดี (B)

4.1.2.1 การได้งานทำ (งานแรกหลังจากจบการศึกษาปริญญาตรี) อยู่ใน
ระดับดีมาก (A)

4.1.2.2 การได้งานทำตรงสาขา (งานปัจจุบัน) อยู่ในระดับดีมาก (A)

4.1.2.3 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาผู้สำเร็จการศึกษาหรือผลการ
ปฏิบัติงานประเมินโดยผู้บังคับบัญชาผู้สำเร็จการศึกษา อยู่ใน
ระดับดี (B)

4.1.2.4 ความพึงพอใจในงานของผู้สำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
(C)

4.2 ด้านการสร้างสรรค์องค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ อยู่ในระดับปาน กลาง (C)

4.2.1 อาจารย์ในหลักสูตรมีบทความวิจัยได้รับตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและ
นานาชาติโดยเฉลี่ย 1 ปี อยู่ในระดับน้อย (D)

4.2.2 ร้อยละของอาจารย์ในหลักสูตรที่มีผลงานวิชาการ อยู่ในระดับดี (B)

4.2.3 การจัดประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ อยู่ในระดับดีมาก
(A)

4.2.4 มูลค่าทุนวิจัยภายในและภายนอกต่ออาจารย์ อยู่ในระดับน้อย (D)

4.2.5 รางวัลหรือเกียรติคุณทางวิชาการที่อาจารย์ได้รับ ไม่ได้ประเมิน

4.2.6 รางวัลหรือเกียรติคุณทางวิชาการที่นักศึกษา นักศึกษาเก่าได้รับ ไม่มีข้อมูล
ไม่ได้ประเมิน

4.3 ด้านการบริการวิชาการเพื่อการพัฒนา อยู่ในระดับดี (B)

- 4.3.1 ร้อยละของอาจารย์ในหลักสูตรที่ให้การฝึกอบรม และบริการวิชาการแก่
หน่วยงานภายนอก (1 ปี) อยู่ในระดับดี (B)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและโครงสร้างของหลักสูตร

- 1.1 กำหนดน้ำหนักสัดส่วนของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจน และมีระบบการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรม
- 1.2 ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ลดความซ้ำซ้อนทางด้านเนื้อหา โดยมีกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรให้ชัดเจน มีดุลยภาพระหว่างเนื้อหาความรู้ทั่วไป กับเนื้อหาความรู้เฉพาะทางของหลักสูตร
- 1.3 วิชาจริยธรรมทางทันตแพทย์ ควรสอดแทรกเข้าไปในทุกวิชา โดยอบรมให้อาจารย์มีความเข้าใจเพื่อนำไปสอนสอดแทรกในทุกวิชา

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าหลักสูตร

- 2.1 มีมาตรการเพิ่มคุณวุฒิทางวิชาการและคุณวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ให้มีสัดส่วนมากขึ้น
- 2.2 เพิ่มความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน

- 3.1 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่มีบทบาทในการบริหารจัดการในภาพรวมของคณะ ซึ่งจะทำให้เกิดความเชื่อมโยงในเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของวิชา
- 3.2 มีกระบวนการตรวจสอบเนื้อหาที่สอนในภาควิชาเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อน
- 3.3 สร้างกลไกการตรวจสอบคุณภาพข้อสอบ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคณาจารย์
- 3.4 อบรมอาจารย์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจในหลักสูตรที่ใช้ในการสอนอย่างแท้จริง
- 3.5 พัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความชัดเจน
- 3.6 พัฒนาเครือข่ายชมรมนักศึกษาเก่าที่เป็นรูปธรรมและเชื่อมโยงฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตร

- 4.1 จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถใช้ทักษะในการคิดวิเคราะห์ และมองภาพรวมอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น
- 4.2 เสริมสร้างความมั่นใจในการรักษาผู้ป่วยของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งอาจมีระบบการสอนปฏิบัติทางคลินิกก่อนจบ
- 4.3 ส่งเสริมให้อาจารย์หาแหล่งทุนวิจัยจากภายนอก และมีผลงานวิจัยตีพิมพ์ให้มากขึ้น

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยประเมินหลักสูตรเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

- 5.1 ผู้บริหารของคณะควรศึกษาผลการประเมินหลักสูตร อภิปรายและสรุปลงความเห็นถึงสถานะที่แท้จริงของหลักสูตร จุดเด่น จุดด้อย ตามหลักฐานที่ปรากฏในการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมิน และมอบหมายผู้รับผิดชอบจัดสัมมนาระดับคณะ โดยให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการเพื่อพิจารณาร่วมกันถึงทิศทางการพัฒนาหลักสูตรคณะฯ ให้มีความทันสมัยในเนื้อหาและสาระ และมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้างของเนื้อหาสาระของหลักสูตรและรายวิชา
- 5.2 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ผู้บริหารควรพิจารณาภาพรวมและกำหนดกรอบทิศทางในการปฏิบัติให้ชัดเจนมีความเชื่อมโยงกันระหว่างส่วนกลางของคณะกับภาควิชาให้เกิดเอกภาพในการบริหารจัดการ